

»Vit liva ikki í einum samfelag har vit virða kvinnurættindi. Eg varð skelkað yvir hvussu nógv fólk deildu nakinmyndirnar, lögdu eftir mær, skiltu ikki álvaran ella royndu at gera tað til einkis. Tað lat míni eygu upp fyri manglandi rættindum hjá kvinnum, men eisini hvørji manglandi rættindi vit hava á netinum«

Emma Holten

– Eg skal tosa um samtykki, bæði tá tað viðvíkir neyðtøku og plágan. Tað verður eisini viðgjørt, um talan er um eitt politiskt evni, og hví tað er so týðningarmikið at seta evnið á dagsskránnu, sigur Emma Holten, sum skal halda fyrilestur í tiltaki hjá Amnesty International Føroya deild

orð á. Vit mugu vekk frá vanligu ímyndunum, og ásanna, at vit vita ikki hvørji hesi eru. Vit mugu fáa betri innlit í teirra tankagongd og viðganga, at tey ikki eru so løtt at fanga, sigur Emma Holten.

Ikki mentanarligt treytað

Tað vakti ans um allan heim, tá tíðindini bórast, at fleiri kvinnur høvdu verið fyri kynsligum ágangi í týska býnum Köln á nýggjárinum. Vitnir vildu tá vera við, at tað vóru menn av arabiskum ella norðurafrískum uppruna, ið høvdu gjørt seg inn á kvinnurnar. Sjónarmiðið, at tað var manglandi virðingin fyri kvinnur í teirra mentan, ið var orsøkin til, at teir høvdu gjørt seg inn á kvinnurnar, vann skjótt hevd á sosialum miðlum.

Emma Holten metir tó ikki, at manglandi samtykki ella kynsligur ágangur eru avmarkað til nøkur fá lond ella mentanir.

– Trupulleikar við kynsligum harðskapi og manglandi samtykki finnast í øllum mentanum, iroknað vesturlenskum londum. Tað hevur bara ikki verið so sjónligt áður.

Um Danmark verður brúkt sum dømi, so eru t.d. eingin hagtøl fyri neyðtøku í Danmark, sigur Emma Holten og leggur afturat.

– Men um hugt verður eftir hagtølunum í Evropa, so liggur Danmark sera høgt, tá kvinnur verða spurdar, um tey hava verið offur fyri kynsligan harðskap. So eg haldi ikki, at talan er um eitt evni, ið er serligt fyri muslimar ella arabar. Tað er nakað, ið vit øll mugu tosa um, tí tað er ein trupulleiki í øllum mentanum.

Neyðugt við hugburðsbroyting

Emma Holten er sannførd um, at skal kynsligur ágangur basast, so krevur tað eina hugburðsbroyting. Útgangsstøðið skal ikki takast í ofrunum, men í teimum, ið fremja ágangin.

– Tað, sum vit mugu varpa ljós á, er ikki hvat ofrini føla, men hvat tey, ið fremja ágangin hugsar. Staðfestast kann, at um allan heim er persónar, ið ikki virða kvinnurættindi, eins og tað um allan heim eru persónar, ið virða kvinnurættindi. Spurningurin er, hvussu vit broyta

hugsanir hjá teimum, ið ikki virða tey.

Ikki óvæntað, so nevnið Emma Holten sitt eina heimland sum dømi, tá hon skal nevnda eitt land við manglandi javnrættindi.

– Sjálvt um vit hava lógir í DK, ið sigast at tryggja javnrættindi, so eru fólk, ið ikki halda at lógirnar veita rættindi ella hava gildið. Tað vísir mín søga og onnur líknandi mál. Ein hugburðsbroyting er neyðug. Vit mugu finna útav hví fólk halda kynsligur ágangur er í lagi. Er tað mentan, er tað sjónvarp, er tað familja, er tað vinir. Vit vita ikki hvat orsøkin er, men helst er tað ein blanding av øllum, sigur Emma Holten og leggur afturat.

– Tí mugu vit seta sjóneyka á evnið. Halda øll í samfelagnum, at kynini eru líka? Mín uppfatan er, at tað halda fólk ikki. Nógv halda at kvinnan hevur skyldina, um hon verður neyðtíkin ella at hevndarporno ikki er so ringt. So leingi tey fólkini eru til, so mugu vit tosa um hetta.

Einasta loysnin er, sambært Emmu Holten, at leggja dent á

týðningin av javnrættindum frá ungum árum av.

– Tað er eingin løtt loysn. Hetta fer at taka langa tíð, men málið er týðningarmikið.

Neyðugt er at gera vart við hetta í útbúgvingini. Vit mugu tosa um javnrætt við ung børn. Vit mugu syrgja fyri, at øll í samfelagnum skilja, at tað er teirra ábyrgd. Um man hoyrir ella sær harðskap ella at kvinnur verða illa viðfarnar, so er neyðugt at stíga fram og taka ábyrgd. Vit mugu øll taka ábyrgd. Sjálvt um vit ikki eru kvinnur.

Fyrimunir við alnetinum

Hóast tað var á alnetinum, at lívið hjá Emmu Holten varð kollvelt, so metir hon í dag, at alnetið kann vera eitt gott tól fyri kvinnur, ið hava verið útsettar fyri neyðtøku ella kynslig brotsverk.

– Tá eg var offur fyri kynsligt brotsverk á netinum, so var tað týðningarmikið fyri meg at síggja, at tað vóru onnur offur á netinum. Ofriini eru mangan einsamøll og stúra fyri at deila teirra søgu. Men á netinum er møguligt at vera dulnevnd, og har síggja vit, at fólk

deila teirra royndir, sigur Emma Holten og leggur afturat.

– Samstundis mugu vit ásanna, at talan er um ein stóran trupul leika, ið vit muga gera nakað við. Brotsverk, ið hava verið ósjónlig, verða nú við alnetinum sjónlig. Loksins ber til at tosa um slíkt uttan at skammast ella vera bangin fyri avleiðingunum.

Tá tað er sagt, so ásannar Emma Holten eisini, at tað er nøkur viðurskiftir, ið kundu verið betri á alnetinum.

– Í øllum støðum har fólk møtast og samskifta, eru tað móguleikar fyri, at góð ella keðilig ting henda. Hevndarporno er eitt úrsnit av alnetinum. Størsti trupulleikin er, at eitt offur hevur ongan móguleikan at strika myndini ella fáa rættvísi. Í staðin møta tey manglandi virðing og verða spottað fyri at vera offur. Vit mugu finna útav, hvussu vit verja hesi fólkini við lóg, og hvussu vit sum samfelag kunnu hjálpa teimum, sigur Emma Holten at enda.

■ Tiltakið verður leygardagin klokkan 19.30 í Perluni í Havn.